2025-63-RE

Causa 2025-63-RE

(Promocions Albor, SLU c/ Andbank, SA)

Número de registre 408-2025. Recurs d'empara

Aute del 9 de setembre del 2025

BOPA núm. 105, del 17 de setembre del 2025

En nom del Poble Andorrà;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 14 de juliol del 2025, per la representació processal de la societat Promocions Albor, SLU, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 13 de gener del 2025, i contra els autes del 16 de maig del 2025 i del 20 de juny del mateix any, totes aquestes resolucions dictades per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a un procés degut i a la jurisdicció, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant del dret a obtenir una resolució raonada, motivada i ajustada a dret, que no sigui arbitrària i que no causi indefensió material efectiva, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que s'adoptin les mesures per tal de restaurar el dret de la societat recurrent, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. La representació processal de la societat Promocions Albor, SLU va formular una demanda d'acció de declaració de la nul·litat dels traspassos dineraris efectuats des del seu compte bancari, obert a l'entitat Andorra Banc Agricol Reig, SA (posteriorment, Andbank, SA), a favor dels comptes oberts a la mateixa entitat i titularitat, respectivament, de la societat Estel Lluminós Industrial, SLU i del Sr. José Maurice Jean Bader.

1.2. El 5 de desembre del 2023, la Secció Civil 1 de la Batlllia va dictar una sentència que desestimava íntegrament la demanda formulada i que condemnava la part agent al pagament de les costes judicials ocasionades, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador, a acreditar en període d'execució de sentència.

1.3. La representació processal de la societat Promocions Albor, SLU va presentar un recurs d'apel·lació contra la sentència esmentada, i, el 13 de gener del 2025, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que desestimava el recurs i que confirmava íntegrament la sentència de la primera instància.

1.4. La representació processal de la societat recurrent va formular un incident de nul·litat (article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials), que va ser desestimat mitjançant un aute del 16 de maig del 2025, dictat per la Sala Civil; i, subsegüentment, va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta desestimació, la qual va ser inadmesa a tràmit mitjançant un aute del 20 de juny del 2025, per una composició diferent de la Sala Civil.

1.5. El 14 de juliol del 2025, la representació processal de la societat Promocions Albor, SLU, va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 13 de gener del 2025, i, contra els autes del 16 de maig del 2025 i del 20 de juny del mateix any, totes aquestes resolucions dictades per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a un procés degut i a la jurisdicció, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant del dret a obtenir una resolució raonada, motivada i ajustada a dret, que no sigui arbitrària i que no causi indefensió material efectiva.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la societat recurrent

- Aquesta part considera que les resolucions recorregudes han vulnerat els seus drets a un procés degut i a la jurisdicció, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant del dret a obtenir una resolució judicial motivada, fonamentada en Dret i no arbitrària, i que no causi indefensió material efectiva.

- Exposa que en el seu recurs d'apel·lació va argumentar respecte de la inexistència de motiu en els traspassos que es van efectuar entre comptes, que era un fet provat que els traspassos de fons dineraris entre diferents comptes corrents de la mateixa entitat bancària tenien per objecte eixugar un deute personal del Sr. Bader i de la societat Estel Lluminós Industrial, SLU, i que els traspassos constituïen un clar incompliment de les clàusules essencials del contracte que establien que el destí dels fons dineraris objecte del préstec d'Andbank, SA només podien anar destinats a una finalitat concreta i ben definida, la d'adquirir valors, divises o altres actius financers o la formalització de dipòsits en els mercats monetaris i, en cap cas, podien destinar-se a liquidar deutes contrets amb l'entitat Andbank, SA pel Sr. Bader i per la societat Estel Lluminós Industrial, SLU.

- Afegeix que l'òrgan jurisdiccional fa una interpretació que ni és raonable, ni és lògica, perquè no es van respectar els termes dels contractes i, perquè és indubtable que els traspassos dineraris incomplien palesament la clàusula d'atorgament III de l'escriptura d'autes, i que la causa del contracte estava mancada de veracitat, i, per tant, es tractava d'una causa falsa o inveraç, equivalent a un contracte en què manca el requisit de la causa, sent aquest element essencial per l'existència de qualsevol contracte.

- També manifesta que el raonament emprat per la Sala Civil en l'aute que resol l'incident de nul·litat, és completament incoherent i il·lògic, perquè segons la doctrina de la Sala Civil mateixa, la novació contractual requereix per tal de ser vàlida i eficaç que consti documentalment, bé sigui per un contracte nou o per un annex que deixi constància de la novació contractual, i en aquesta causa, és obvi que no existeix cap document ni cap annex que així ho justifiqui.

- Al·lega que es tracta, doncs, d'una aplicació distorsionada i inacceptable del Dret per part de la Sala Civil, en termes que excedeixen el marge d'interpretació judicial admès constitucionalment, constituint una infracció greu del dret fonamental a la tutela judicial efectiva i a la jurisdicció. Per tant, la interpretació que fa la Sala Civil no deixa de ser una valoració absolutament subjectiva, que, a més, no es recolza en cap fet probatori, i que, per tant, la interpretació de la Sala Civil no és en absolut raonable, ni està suficientment justificada, ni argumentada.

- I per consegüent, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que s'adoptin les mesures per tal de restaurar el seu dret, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil considera que no hi va haver cap vici del consentiment de la part acreditada que va utilitzar els fons per pagar els seus propis deutes amb l'entitat, sinó que va existir una novació modificativa tàcita (novació impròpia o modificativa) entre les parts contractants (un perfecte consens i cap *dissens*) per alliberar-se d'aquella condició finalista (atorgament III), doncs resultava que a ambdues parts els hi era útil per als seus interessos: el Sr. Bader per alliberar deutes personals i traspassar-los a la societat Promocions Albor, SLU, i, l'entitat Andbank, SA per tenir assegurat el cobrament dels deutes que no tenien cobertura hipotecària. Eren els dos únics compromesos contractualment, i de mutu consens podien alliberar-se d'aquella condició que era una garantia per a l'entitat per impedir que el capital destinat a crèdit pogués ser destinat a altres despeses que no fossin inversions financeres. No hi va haver res d'il·lícit en aquest pacte novatori acordat des de la llibertat de contractar per part de qualsevol persona o entitat amb plenitud dels seus drets.

- També exposa respecte a l'al·legació sobre la inexistència de causa en els traspassos que va efectuar, que la causa dels contractes esdevé una exigència de l'ordenament jurídic que actua com a límit de l'autonomia privada, de forma que en els ordenaments jurídics causals, com ho és l'andorrà, es requereix que les atribucions patrimonials responguin a una justificació admesa per l'ordenament

jurídic. l ja que la causa dels traspassos era la liquidació de determinats deutes del Sr. Bader amb Andbank, SA, aquesta causa és perfectament lícita i, a més, sanejadora del sistema econòmic que busca ser sòlid i que vol evitar el sobreendeutament. Per consegüent, el debat sobre la inexistència de la causa resulta mancat de rigor jurídic.

- Per aquestes raons desestima el recurs d'apel·lació interposat contra la sentència de la primera instància i la confirma íntegrament.

- Quant a l'incident de nul·litat formulat contra aquesta desestimació del recurs d'apel·lació, la Sala Civil considera que no pot prosperar, pels motius següents:

- Primerament, la decisió no és ni irraonable, ni il·lògica, ni absurda, ni arbitrària, ni immotivada, ni incompleta, perquè en la resolució recorreguda ja es va explicar de manera detallada i precisa que les dues parts, en el contracte de crèdit que havien atorgat i que incloïa la clàusula atorgament III que obligava a la part determinada a utilitzar el capital acreditat per inversions concretes en valors, que posteriorment havien novat aquell contracte de crèdit i deixat sense efecte la clàusula finalista esmentada per facilitar al Sr. Bader el pagament dels seus deutes personals i els de la seva societat unipersonal amb aquest capital i d'aquesta manera traslladar aquells deutes a la societat Promocions Albor, SLU i també posteriorment del Sr. Bader, la qual cosa justificava les disposicions de diners, causa que era perfectament lícita si les dues parts signants del contracte de crèdit hi estaven d'acord i no es perjudicava a ningú.

- Segonament, quant a una suposada infracció dels principis de legalitat (processal) i de seguretat jurídica, la Sala Civil considera que són "*extravagants*", a més d'estar fora de l'àmbit de l'incident de nul·litat, previst a l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials (drets fonamentals continguts en el títol II, capítol III de la Constitució -articles 8 a 23). I d'altra banda, la societat recurrent no ha expressat el motiu concret de la infracció d'aquests principis i encara menys en què se li ha causat indefensió.

- Quant al recurs d'apel·lació formulat contra la desestimació de l'incident de nul·litat, la Sala Civil addueix que la societat recurrent no fa altra cosa que reproduir les seves pretensions, i, per tant, declara que el recurs es troba mancat de cap fonament i, per consegüent, el recurs ha de ser inadmès a tràmit.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El motiu principal del recurs d'empara de la part recurrent, és a dir, la societat Promocions Albor, SLU, es basa en el caràcter suposadament arbitrari de les resolucions judicials que han estat adoptades amb anterioritat a aquest recurs d'empara, és a dir, la sentència del 13 de gener del 2025 i els autes del 16 de maig del 2025 i del 20 de juny del mateix any, totes aquestes resolucions adoptades per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia. La societat recurrent estima que s'han conculcat els seus drets protegits a l'article 10 de la Constitució i, més concretament, els drets a un procés degut i a la jurisdicció. La part interessada demana l'anul·lació de les resolucions esmentades i la restauració de l'ordre jurídic pertorbat.

3.2. Podem resumir el fets que envolten aquest litigi de la manera següent.

L'origen d'aquest litigi es remunta al 25 d'octubre del 2006 quan l'entitat bancària Andbank, SA (aleshores Andorra Banc Agrícol Reig, SA) va concedir, entre d'altres, una pòlissa de crèdit d'1.000.000,00 € a la societat Promocions Albor, SA, amb la corresponent garantia hipotecària constituïda per unes finques de la propietat de la societat Sun Agaró Invest, SLU. En la pòlissa de crèdit esmentada es va pactar la clàusula següent: "*Resta convingut que únicament es podran efectuar disposicions d'aquest crèdit destinades a adquirir valors, divises o altres actius financers o a la formació de dipòsits en els mercats monetaris*" (atorgament III). Ningú discuteix que, el 12 d'agost del 2008, el Sr. José Maurice Jan Bader, en la seva qualitat d'apoderat de Promocions Albor, SLU va ordenar, a càrrec de la pòlissa de crèdit esmentada, un primer traspàs per un import de 183.871,89 €, a favor d'un compte de crèdit de titularitat pròpia i, un altre, per un import de 292.261,73 €, a favor de la societat Estel Lluminós Industrial, SLU.

També cal esmentar que el Sr. Bader controlava les societats Promocions Albor (primerament SA, com a apoderat, i, posteriorment, com a soci i administrador únic quan va esdevenir SLU), la societat Estel Lluminós Industrial, SLU (com a soci únic) i la societat Sun Agaró Invest, SLU (com a soci i administrador únic).

El 10 d'abril del 2012, el Sr. Bader i Andorra Banc Agrícol Reig, SA van liquidar tots els deutes pendents mitjançant una escriptura d'àpoca i de cancel·lació d'hipoteques.

Finalment, el 3 de febrer del 2020, la societat Promocions Albor, SA va formular una demanda contra el banc de constant referència, en el sentit de demanar la nul·litat (per manca i/o vici de consentiment) dels traspassos realitzats en contravenció amb l'esmentat "*atorgament III*" i de reclamar el reemborsament de les quantitats de 183.871,89 € i de 292.261,73 €, més interessos legals i costes processals. La demanda va ser desestimada per la Batllia mitjançant la sentència del

5 de desembre del 2023, la qual va ser confirmada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia per sentència del 13 de gener del 2025. L'incident de nul·litat corresponent va ser igualment refusat en dues instàncies mitjançant els autes dels dies 16 de maig i 20 de juny del 2025.

3.3. És ben sabut que el recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució. I no es pot fer altra cosa que constatar que la sentència de la Sala Civil no presenta, en absolut, cap d'aquestes carències. Vegem-ho.

3.4. El recurs d'empara presentat per la societat recurrent se sustenta principalment en una pretesa manca de fonamentació de la sentència de la Sala Civil del 13 de gener del 2025. Ara bé, la Sala raona que si la demanda de la societat recurrent estava basada en un vici de la seva voluntat (qual cosa la Sala refusava), derivada de les "*maquinacions*" del banc, la seva acció havia caducat per l'escolament de més de 4 anys entre la primera reclamació extrajudicial (l'1 d'octubre del 2014) i la citació a judici (el 2 de setembre del 2019). Per contra, la Sala entenia que: a) no existia cap vici del consentiment, ja que va hi va haver una novació modificativa tàcita entre les parts contractants per alliberar la part prestatària de la condició contemplada en l'atorgament III; i, b) la novació esmentada era útil pels interessos respectius, doncs, mitjançant els traspassos, el Sr. Bader i la societat Estel Lluminós Industrial, SLU eixugaven el deute bancari i traslladaven els deutes respectius a la societat Promocions Albor, SLU amb la corresponent cobertura hipotecària a favor del banc. L'examen acurat de les resolucions impugnades posa en relleu, per tant, que aquestes contenen una motivació raonada i lògica. La Sala Civil exposa els motius pels quals entén que es va produir una novació modificativa vàlida entre les parts i, explica, a bastament també, la licitud de la causa contractual. La seva interpretació jurídica, tot i que controvertida per la part recurrent, no pot ser qualificada d'arbitrària. Per acabar, la societat recurrent al·lega que la Sala Civil havia dictat una sentència que anava en sentit oposat a la seva pròpia jurisprudència que exigia que tota novació contractual requeria una prova escrita. I no es pot fer altra cosa que constatar que enlloc es demostra l'existència de la doctrina jurisprudencial esmentada.

3.5. Les consideracions exposades en els fonaments de dret anteriors justifiquen la inadmissió a tràmit del recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2025-63-RE interposat per la representació processal de la societat Promocions Albor, SLU contra la sentència del 13 de gener del 2025, i contra els autes del 16 de maig del 2025 i del 20 de juny del mateix any, totes aquestes resolucions dictades per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la societat recurrent, a la Secció Civil 1 de la Batllia, a la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de setembre del 2025.

Joan Manel Abril Campoy — President

Pere Pastor Vilanova — Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat

Jean-Yves Caullet

Magistrat